

Mag het een paar millimeter meer zijn?

Voor vlees naar de Keurslager, voor pennen naar Wedge

Wist je dat de grootste holle pen, uitsluitend gebruikt op sportvelden, een diameter heeft van 35 mm, maar dat dit sommigen nog niet groot genoeg is? Het wemelt van de pennen en we hebben vele leveranciers van pennen in ons turflandje. Zonder al die andere bekwame leveranciers tekort te willen doen, stak ik mijn licht eens op bij Wedge. Monique de Matter stond me te woord.

Auteur: Broer de Boer

Monique de Matter, die het bedrijf Wedge nu runt, citeert Gerard van der Werf met een anekdote over hetgeen een klant ooit tegen hem zei: 'Voor vlees ga ik naar de Keurslager, voor pennen voor mijn beluchter ga ik naar Wedge.' 'Een mooier compliment kon Gerard niet krijgen', zegt Monique en het blijkt dat zij net zoals Gerard 'begeesterd' is van vaste en holle prikpenen en ze bijna een menselijk gezicht geeft. Geen wonder. Gerard volgde (onder andere) een MBO-metaalopleiding en zit sinds 1994 in de pennen. 'Hij is zich daarin gaan verdiepen om de kwaliteit van het onderhoud op sportvelden en golfbanen te verbeteren', weet Monique. En dat de concurrenten van Wedge, die allen korter in dit vak zitten dan Wedge, de vondsten van Wedge of ontwikkelingen kopiëren? Daaraan zegt men zich bij Wedge geen moment te storen.

Modelletje beitel

De pennenspecialist heeft tientallen modellen en maten pennen meegenomen in een stevige plastic kist. En ze komen bijna allemaal ter sprake. Ik moet me dus beperken in dit artikel. Monique laat een soort beitel zien. Deze wigvormige pen blijkt de basis van Wedge (Engels voor wig, red.) te zijn uit 1994. 'Het was zomaar een gedachte-

spinsel van Gerard zijn toenmalige adviseur Leo Kappen, om steeds om de 5 cm een stukje van 2,5 cm van de graszode te bewerken, het vilt als het ware te doorsnijden. Let wel, dat was in de tijd dat er nog geen slitters waren die deze intensiteit konden bereiken. Deze beitel ging in de Vertidrain. Van deze leverancier nam Gerard gauw afscheid, toen bleek dat hij uiteindelijk 70 gulden per pen moest betalen.' Uiteindelijk heeft een plaatselijke smid ze in series voor Wedge gemaakt; zo werden ze betaalbaar. Daar was wel een zoektocht voor nodig om tot de juiste samenstelling en harding van het metaal te komen. De eerste pennen sleten namelijk bijzonder hard... Uiteindelijk is er staal uit Zwitserland toegepast.

Schijfjes

Monique laat ook de nieuwste ontwikkeling zien: 'Nu zijn er schijven voor verticaal maaien, maar ik heb klanten die de 2 mm toch wel breed vinden. Deze schijfjes hebben we laten voorzien van een widiapunt met een breedte van 1,2 mm. Dunner kan niet', zegt Monique. 'Dat laat het stalen schijfje met een dikte van 0,8 mm ook niet toe. Dan zou je op ander materiaal moeten overschakelen. Maar dit is in elk geval beter en goedkoper

Deze wigvormige pen is de basis van Wedge (Engels voor wig, red.) te zijn uit 1994.

dan de vervanging van een hele unit, zoals we aanvankelijk gewend waren voor deze opvolger van de Thatch Away, om gras zeer effectief uit de mat te halen.' Het blijkt dat Wedge de sleutelrol speelde bij het naar Nederland halen van de door een Canadees ontwikkelde losse schijfjes. Dat was in het jaar 1998.

Cross tines

Inmiddels kennen we al zo'n vijf tot zes jaar de cross tine. Als een wringende werking van een pen ongewenst is, je geen verdichting wenst en een goede waterafvoer wilt realiseren, kun je met zo'n kruispennen werken. Monique: 'Zo'n cross tine heeft als voordeel dat je het vilt als het

Twee verticale messen 2 mm versus 1,2 mm naast elkaar. Bij de laatste zij de 1,2 mm widdapunten op een plaatje van 0.8 mm gelast.

Voor welke bovenlosser moet je kiezen? De standaard? De premium? Of de dure Deleannium met de widdiatop?

ware insnijdt met de scherpe kanten, net zoals met de beitel. Het bodemleven kan dan beter zijn werk doen, omdat het uitwisselingsoppervlak van lucht groter is en er in het vilt en in de bodem een betere uitwisseling is van zuurstof en kooldioxide. Met zo'n kruispen smeert je namelijk de wand van je gaten ook niet dicht, zoals dat eigenlijk bij vaste pennen een beetje het geval

Cross tines kennen we ook alweer zo'n vijf tot zes jaar.

Een licht taps toelopende conische pen.

is.' Onze pennenspecialiste laat ook weten dat ideeën niet altijd – direct – goed vallen. Monique: 'Het gaat ook wel eens mis. Die kruispennen zijn er tegenwoordig in alle soorten en maten. Maar die grote die ik hier heb, met een diameter van 24 mm en een lengte van 320 mm, daarvan hebben 20 stuks twee jaar in mijn magazijn gelegen. Er was geen enkele vraag naar. Totdat er in 2011 enkele van werden verkocht. In het voorjaar van 2012 heb ik in drie maanden tijd 400 verkocht, waarvan een grote partij aan een cultuurtechnische aannemer. Je kunt rustig van een hype spreken en die mag wat mij betreft nog lang mag aanhouden.'

Holle pennen

Als Monique holle pennen tevoorschijn tovert, wordt duidelijk dat bij Wedge praktijkkennis en metaaldeskundigheid zit: 'Vaste pennen, als ze

gemonteerd worden in een machine die niet kan wringen, zorgen natuurlijk voor beluchting, maar eigenlijk verdicht je de grond ook weer een beetje. Met holle pennen heb je dat veel minder. Bovendien haal je materiaal uit de toplaag. Het geeft je de gelegenheid nieuw materiaal aan de bodem toe te voegen. Met een holle pen verwijder je ook een stuk vilt.' Monique toont het verschil tussen een holle pen van 9 en een van 13,5 mm. 'Greenkeepers zijn zich dat vaak niet echt bewust', zegt Monique, een beetje ontmoedigd haar hoofd schuddend, 'maar je haalt met een dikkere pen veel meer materiaal uit je toplaag. De oppervlakte van het gestoken gat is namelijk procentueel veel groter bij die grotere diameter: wees je dat goed bewust! Je haalt dus zomaar meer dan tweemaal zoveel materiaal naar boven, en je hoeft dus minder vaak hol te prikken om hetzelfde effect te halen.' Natuurlijk heeft de speler van het grotere gat iets meer last, maar hoe groot is dat probleem nu werkelijk als het gras goed groeit... Maar met nog een graai in de plastic koffer belanden we opeens weer bij de vaste pennen: 'Wat ik ook niet altijd snap, is dat fieldmanagers en greenkeepers bij vaste pennen nog wel eens voor korte pennen kiezen: te korte pennen. Fout, denk ik dan. Benut de maximale slaglengte van je beluchtingmachine. Het scheelt je tijd bij het verwisselen van pennen en het scheelt je in de aankoopkosten van je pennen. Benut die maximale slaglengte, zou ik zeggen. Je hoeft dan echt niet dieper te prikken; zet je machine omhoog en laat hem zakken als de pennen korter worden.'

Conisch

Een 'conische' holle pen komt op tafel. 'Neem

Hoogte en vorm van wangen beïnvloeden het lossen van de core.

Holle pennen of tot midden afgeslepen met uitgeslepen wangen lossen beter.

Benut de maximale slaglengte van de machine goed.

deze holle pen', zegt mijn gesprekspartner. 'Als je goed kijkt, zie je dat hij naar de plek waar hij de grond raakt heel licht taps toeloopt. Dat geldt ook voor de binnenkant van dit type pen. Dat komt doordat dit onderste gedeelte geperst is. Er is dus geen materiaal aan de buitenkant afgedraaid om het deze conische vorm te geven. Nu ook de binnenkant van de holle pen conisch is, zal de gestoken core gemakkelijker lossen.' Dat lossen van de cores blijkt echter een studie op zich te zijn. Er is sprake van boven- en zijlossers. Monique grijpt naar drie andere conische pennen; net als het eerder gedemonstreerde exemplaar zijn ook dit bovenlossers. De één met een nog dunnere wand dan de ander, en er is ook een exemplaar bij met een widiapunt. Maar welk type zou je moeten kiezen? Monique: 'Ik zou zeggen: kies voor de goedkope pen als je een bodem hebt met stenen, en als je echt een heel mooie bodem hebt, zou je kunnen gaan voor die met de widiapunt, die natuurlijk wel een stuk duurder is, maar dan ook langer meegaat.'

Zijlossers

Het gesprek over pennen komt nu terecht bij de zijlossers. Monique wijst op de wangen van de holle pennen en zegt: 'Zijlossers vormen een dilemma. Hoe hoger de wangen zijn, hoe langer de pen natuurlijk meegaat. Maar als je de wangen hoger maakt, lost de pen de cores ook weer slechter.' Monique laat een kleine pen zien waarvan de wangen minder hoog zijn dan de helft van de diameter van de pen. 'Dat is goed. Maar het kan beter. Aan de binnenzijde van deze pen is de braam niet weggeslepen, en dat is weer nadelig voor het lossen. Kijk maar eens wat ik bedoel bij deze holle pen met een diameter van 35 mm. Hier zijn de wangen juist iets hoger dan de helft van de diameter van de pen, maar binnin is de braam weggeslepen, zodat de core heel gemakkelijk lost.'

Aansluitingen

Duizelt het u al? Mij wel! Hoe moet je kiezen? En dan zijn er ook nog verschillen in de penaan-sluitingen. Hoe zit dat eigenlijk volgens Monique?

'Weet bij bestelling ook goed welke machine je hebt', adviseert ze. 'In grote lijnen ziet dat er als volgt uit: de Vertidrain kent penaan-sluitingen van 8, 12 en 18 mm voor golfbaanmachines. Voor machines voor sportvelden is dat 12, 18 of 24 mm. En er bestaan verschillende verloopbusjes. De JD Aircore, de Toro Procore en de Rapid Core kennen aansluitingen van 9,5 mm (3/8") of 19 mm (3/4"). De andere USA- en UK-made machines (bijvoorbeeld Airo King en de Ryan 30/24) hebben echte inchmaten: dus een halve inch is geen 12 mm maar 12,7 mm. Let dus goed op wat voor aansluiting je hebt. En er zijn natuurlijk verloopbusjes, maar dat werkt toch wel lastig. En als je een bestelling plaatst, weet dan goed welke uitwendige of inwendige diameter (holle pennen) je nodig hebt. En ken de slaglengte, om bij vaste pennen de maximale penlengte te benutten!'

Kwaliteit

Eind vorig jaar publiceerden we in dit vakblad een artikel over de slijtage van originele pennen en 'neppers' van verschillende leveranciers. Objectief vergelijken en exact vergelijkbare pennen krijgen bleek daarbij zeer complex. Wat zegt onze Wedge-vrouw over dit onderwerp? Monique de Matter: 'Ik kan niet met 100 procent zekerheid zeggen dat een leverancier van een machine altijd 'originele fabrieksonderdelen' levert. En ik kan evenmin met 100 procent zekerheid beweren dat je altijd 'neppers' krijgt als je die bij een pen-leverancier bestelt. Het zou best eens kunnen zijn dat je ook dan 'originele fabrieksonderdelen' krijgt. Ik ken in de westelijke hemisfeer slechts zes producenten van pennen, waarvan twee in de EU en vier in de USA. Het is dus niet onmogelijk dat 'neppers' uit hetzelfde bakje komen als de 'originele' onderdelen.'